

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 227/1519/23
Zarządu Powiatu Świeckiego
z dnia 27 grudnia 2023 r.

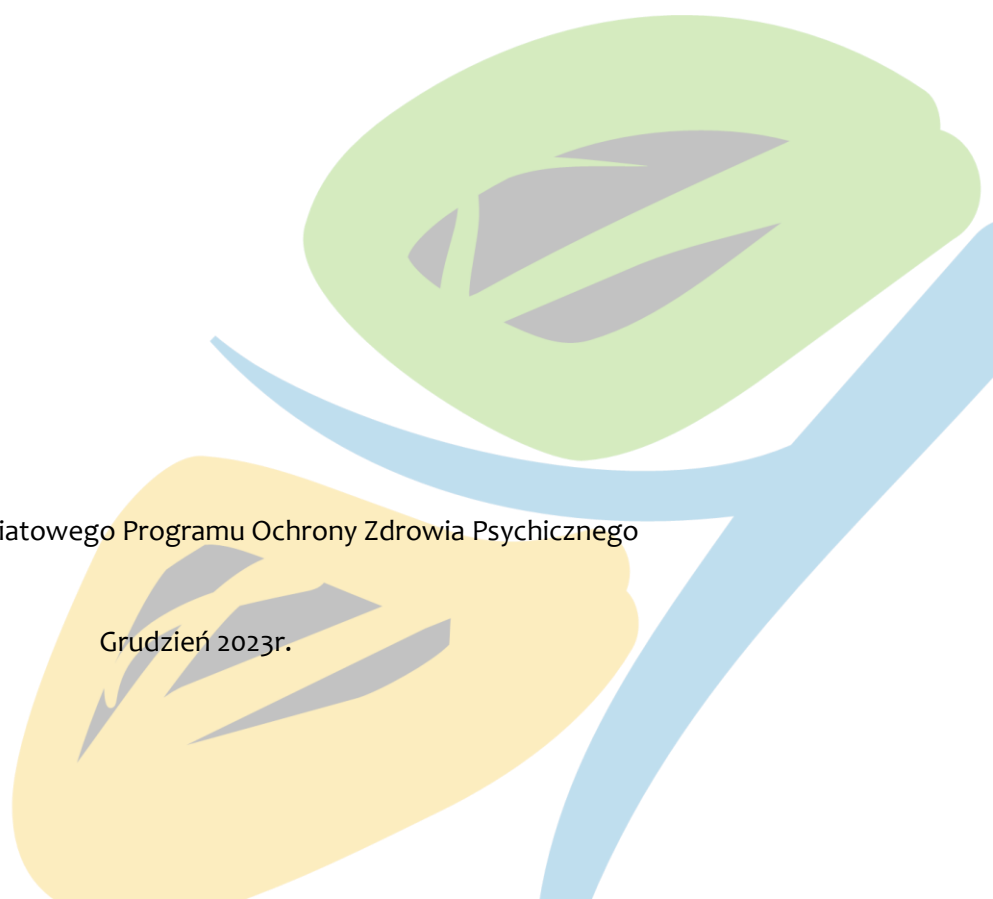
POWIAT ŚWIECKI

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2023-2030

Opracował:

Zespół Koordynujący realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego
na lata 2023-2030.

Grudzień 2023r.

Spis treści

I.	Wprowadzenie _____	3
II.	Diagnoza sytuacji i zagrożeń dla zdrowia psychicznego _____	4
III.	Podmioty realizujące wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi _____	6
IV.	Założenia programowe _____	12
V.	Cele i zadania Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 _____	13
VI.	Cele i zadania Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 _____	15
VII.	Promocja Programu _____	25
VIII.	Monitorowanie i ewaluacja Programu _____	27
IX.	Podsumowanie _____	28

I. Wprowadzenie

Program został opracowany na podstawie art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2022 poz. 2123) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2023r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2023-2030 (Dz.U. z 2023 r. poz. 2480). Zgodnie z w/w ustawą zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa.

Zdrowie psychiczne według definicji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) to „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem, efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie”. Dla ludzi, zdrowie psychiczne jest kapitałem pozwalającym na realizowanie ich intelektualnego i emocjonalnego potencjału oraz znalezienie i odgrywanie swoich ról w życiu społecznym, w szkole i w pracy. W odniesieniu do społeczeństw, dobry stan zdrowia psychicznego ludzi pozytywnie wpływa na ich dobrobyt, solidarność i sprawiedliwość społeczną. Natomiast zły stan zdrowia psychicznego to problemy ze zdrowiem psychicznym oraz napięcie, osłabione funkcjonowanie połączone z cierpieniem. W stanie tym pojawiają się objawy i rozpoznawalne zaburzenia psychiczne, takie jak schizofrenia i depresja. Zły stan zdrowia psychicznego jest źródłem przeróżnych kosztów, strat i obciążeń. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W przypadku samorządu powiatowego ochrona zdrowia psychicznego polegać będzie przede wszystkim na realizacji celów głównych i szczegółowych z zakresu promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi pomocy i wsparcia społecznego. W tym zakresie szczególna rola przypada samorządom powiatowym. Zakres realizacji celów głównych i szczegółowych - to poważne wyzwania dla wszystkich jednostek – zarówno odpowiedzialnych za kreowanie właściwej polityki w zakresie ochrony zdrowia psychicznego - jak i realizację bezpośrednich zadań przypisanych do poszczególnych celów. Podejmowanie inicjatyw w zakresie opracowania lokalnych programów ochrony zdrowia psychicznego na najniższych szczeblach administracji samorządowej, planowanie realizacji celów i zadań – to działania, które pozwolą na uwzględnienie specyfiki powiatu zarówno w zakresie istniejącej infrastruktury bądź jej braku, środków finansowych oraz dotychczasowej aktywności środowisk pacjentów i ich rodzin. Niniejszy Program określa najbardziej istotne elementy polityki zdrowia psychicznego dla Powiatu Świeckiego. Wyznacza kierunki działania w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców przy współpracy z innymi podmiotami. Realizatorami działań wynikających z Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego będzie samorząd powiatowy oraz samorządy gminne z terenu powiatu, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe. Działania określone w Programie planowane są do realizacji

w sposób ciągły (w latach 2023-2030). Zakres działań będzie jednak uzależniony od wysokości środków finansowych, którymi będą dysponowały podmioty odpowiedzialne za przeprowadzenie zadań programu.

II. Diagnoza sytuacji i zagrożeń dla zdrowia psychicznego

Zgodnie z danymi Światowej Organizacji Zdrowia blisko miliard ludzi na świecie doświadcza zaburzeń psychicznych. Średnio co 40 sekund jedna osoba na świecie traci życie w wyniku zamachu samobójczego. Najczęstsze ustalone przyczyny zamachów samobójczych zakończonych zgonem to choroba psychiczna albo zaburzenia psychiczne oraz nieporozumienia rodzinne lub przemoc w rodzinie. Z badania „Kompleksowe badanie stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa i jego uwarunkowań (EZOPII)”, które przeprowadzono na reprezentatywnej próbie losowej mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej wynika iż najwięcej zamachów samobójczych było wśród osób w wieku 19–24 lat – 1573 oraz wśród osób w wieku 30–34 lat – 1504.

Od lat eksperci wskazują na wyzwanie dla zdrowia publicznego, jakim jest ochrona zdrowia psychicznego. Problem zaburzeń i chorób psychicznych stał się szczególnie istotny w ostatnich latach. Do wzrostu rozpowszechnienia problemów psychicznych przyczyniła się epidemia COVID-19 oraz konieczność czasowego wprowadzenia związanych z nią ograniczeń. Obecnie kolejnym wyzwaniem są negatywne konsekwencje dla zdrowia psychicznego wojny toczącej się w Ukrainie oraz konieczność zapewnienia właściwego wsparcia dla osób.

Sytuacja w Województwie Kujawsko-Pomorskim¹

W ambulatoryjnej opiece psychiatrycznej, w województwie kujawsko-pomorskim, w 2022 roku było leczonych 127,5 tys. osób z zaburzeniami psychicznymi, z tego 25,6 tys. stanowiły osoby leczone po raz pierwszy.

W 2022r. w województwie kujawsko-pomorskim funkcjonowały 3 Centra Zdrowia Psychicznego z III stopniem referencyjnym w:

- Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Świeciu,
- Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Toruniu,
- Regionalnym Szpitalu Specjalistycznym w Grudziądzu,

a od marca 2023 r. również w Szpitalu Uniwersyteckim Nr 1 im. dr. A. Jurasza w Bydgoszczy.

W minionym roku sprawozdały się 133 poradnie zdrowia psychicznego (w tym 16 poradni dla dzieci młodzieży). Leczono w nich 117 874 osoby (w 2021 r. – 112 poradni, 101 537 leczonych).

¹ Dane pochodzą z Biuletynu Statystycznego „Ochrona zdrowia w województwie kujawsko-pomorskim w 2022 roku” opracowanym przez Oddział Statystyki i Analiz Medycznych, Wydział Zdrowia – Kujawsko-Pomorskie Centrum Zdrowia Publicznego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy.

Z powodu zaburzeń psychicznych (łącznie z uzależnieniami) w tych poradniach leczono 117 057 osób, w tym po raz pierwszy 21 001 osób (17,9% leczonych ogółem).

Obserwacje stanu psychicznego, rozpoznania nieustalone i niepsychiatryczne dotyczyły 817 osób.

Przeciętnie na 10 tys. mieszkańców województwa w 2022 r. z pomocy poradni zdrowia psychicznego (łącznie z poradniami dla dzieci) skorzystało 586 osób. Prawie 61% pacjentów stanowiły kobiety. Najwięcej pacjentów dotyczyło grupy wiekowej 30-64 lat – 51%. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania 72% to osoby pochodzący z miasta. 98% pacjentów było leczonych z powodu zaburzeń psychicznych bez uzależnień. Główne rozpoznania w tej grupie to pacjenci z:

- zaburzeniami nerwicowymi związanymi ze stresem i somatoformicznymi (F40-F48) – 30,7%
- zaburzeniami organicznymi (F00-F09) – 13,7%
- depresjami nawracającymi i zaburzeniami dwubiegunowymi (F31 i F33) – 10,9%
- epizodami afektywnymi (F30 i F32) – 10%
- schizofrenią (F20) – u 7,7% osób.

Pod opieką 33 poradni leczenia uzależnień od alkoholu w 2022 r. było 8 713 osób. W tym 6838 osób to pacjenci z zaburzeniami psychicznymi związanymi z używaniem alkoholu, 1 017 osób leczyło się z powodu zaburzeń psychicznych spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych, a 664 osoby z powodu innych zaburzeń psychicznych (bez uzależnień). Obserwacje stanu psychicznego, rozpoznania nieustalone i niepsychiatryczne dotyczyły 194 osób. Ponadto pod opieką poradni leczenia uzależnień było 2 427 osób współuzależnionych. Spośród osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych związanych z używaniem alkoholu leczenie rozpoczęło po raz pierwszy 3 017 (44%). Wskaźniki chorobowości i zachorowalności dla wszystkich pacjentów tej poradni osiągnęły odpowiednio wartości 43,3 i 18,9 na 10 tys. mieszkańców województwa (w 2021 r. – 42,9 i 18,5). Większość pacjentów w poradniach uzależnienia od alkoholu to mężczyźni – 72%. Podobnie jak w poradniach zdrowia psychicznego większość leczonych pochodziła z miasta (70%). Głównym powodem leczenia był zespół uzależnienia od alkoholu (F10.2). Dotyczył on 6 522 osób.

W 2022 r. sprawozdały się 3 poradnie terapii uzależnienia od środków psychoaktywnych. Leczyło się w nich 928 osób. Po raz pierwszy rozpoczęło leczenie 556 osób (60 % ogółu leczonych). Wskaźniki chorobowości i zachorowalności w tej grupie chorób osiągnęły wartości odpowiednio – 4,6 (w 2021 r. – 3,4) i 2,8 (w 2021 r. – 1,9) na 10 tys. mieszkańców województwa. Główne rozpoznanie wśród leczonych w poradniach uzależnienia od środków psychoaktywnych to kilka substancji lub inne substancje psychoaktywne (F19) – 56%. Pacjentami tych poradni byli głównie mężczyźni – prawie 70%, zamieszkali w mieście.

Ze sprawozdań wynika, że 31.12.2022 r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonowały 133 poradnie zdrowia psychicznego (w tym 16 poradni dla dzieci i młodzieży).

Udzielono w nich łącznie 429 951 porad:

- lekarskich – 350 980
- psychologów – 64 089
- innych terapeutów – 14 882.

Na koniec 2022 r. działalność dla osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych prowadziło 36 poradni.

W ciągu 2022 r. we wszystkich poradniach leczenia uzależnień lekarze, psycholodzy i inni terapeuci udzielili łącznie 98 646 porad. Ponadto na terenie województwa funkcjonowały 74 poradnie psychologiczne, w których udzielono łącznie 88 481 porad.

III. Podmioty realizujące wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Podmiot	Beneficjenci	Zakres działań
Nadwiślańskie Centrum Zdrowia Psychicznego „EMPATIA”	Mieszkańcy powyżej 18. roku życia powiatów świeckiego, chełmińskiego i tucholskiego	Centrum Zdrowia Psychicznego udziela bezpłatnych świadczeń zdrowotnych w ramach nowego wdrażanego modelu środowiskowej opieki psychiatrycznej (świadczenia ambulatoryjne, stacjonarne, opieka dzienna i środowiskowa). Pomoc udzielana jest osobom powyżej 18. roku życia w Punkcie Zgłoszeniowo-Konsultacyjnym przy ul. Sądowej 18 w Świeciu. Oprócz zgłoszeń osobistych możliwe są również telefoniczne pod numerem telefonu 508 802 214 i mailowe pzk@szpital-psychiatryczny.swiecie.pl . Zgłoszenia może dokonać również osoba bliska lub zaniepokojona stanem psychicznym osoby zgłaszanej.
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Mieszkańcy powiatu świeckiego, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - dzieci pozbawione opieki rodziców, - dzieci i młodzież, nad którymi sprawowana jest piecza zastępcza, - osoby/rodziny znajdujące się w kryzysie, 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, - zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, - organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym

	<ul style="list-style-type: none"> - ofiary przemocy i sprawcy przemocy, - osoby starsze/przewlekłe chore wymagające całodobowej opieki, - osoby niepełnosprawne, - opiekunowie osób niepełnosprawnych, - organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych, - uchodźcy, cudzoziemcy i repatrianci. 	<p>rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia,</p> <ul style="list-style-type: none"> - finansowanie: świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, - prowadzenie specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, terapeutycznego ds. uzależnień, - pomoc cudzoziemcom i uchodźcom w zakresie indywidualnego programu integracji, repatriantom, - prowadzenie mieszkań treningowych w Nowem, Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Świeciu, Domów Pomocy Społecznej w Świeciu i Gołuszycach i Placówek opiekuńczo – wychowawczych w Topolnie i Bąkowie, - dofinansowanie i nadzór nad Warsztatami Terapii Zajęciowej w Świeciu i Nowem, - dofinansowanie do: uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny
--	--	---

		dla osób indywidualnych i instytucji, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, - realizacja programów na rzecz osób niepełnosprawnych, np. Aktywny samorząd (możliwość uzyskania dofinansowania do nauki, sprzętu specjalistycznego, np. protezy na III poziomie jakości, prawa jazdy, oprzyrządowania i przystosowania samochodu, sprzętu elektronicznego czy też dofinansowanie do przedszkola dla pracującego niepełnosprawnego.
Dom Pomocy Społecznej w Gołuszycach	Osoby dorosłe wymagające stałej, całodobowej opieki z powodu choroby psychicznej, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w swoim środowisku rodzinnym, którym w życiu codziennym nie można zapewnić niezbędnej pomocy i opieki kierowane decyzją OPS. Bez ograniczeń co do miejsca zamieszkania.	Świadczenie całodobowych usług bytowych, opiekuńczych oraz wspomagających.
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Powiecie Świeckim	Mieszkańcy powiatu świeckiego legitymujący się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do uczestnictwa w warsztacie terapii zajęciowej.	Rehabilitacja zawodowa i społeczna w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej a także psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych,

		umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.
Powiatowy Urząd Pracy w Świeciu	Osoby bezrobotne i poszukujące pracy, zarejestrowane w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy, Przedsiębiorcy i pracodawcy z terenu powiatu świeckiego.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Poradnictwo zawodowe 2) Pośrednictwo pracy 3) Szkolenia zawodowe 4) Staże zawodowe 5) Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej 6) Wsparcie tworzenia miejsc pracy (roboty publiczne, prace interwencyjne, refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy)
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Świeciu	Wszystkie dzieci i młodzież uczęszczająca do szkół i przedszkoli z terenu powiatu świeckiego; Dzieci i młodzież nie objęta edukacją, ale zamieszkała na terenie powiatu świeckiego. Rodzice i nauczyciele.	<ol style="list-style-type: none"> 1) diagnoza psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna dzieci i młodzieży, badanie słuchu. 2) porady i konsultacje dla rodziców; 3) prowadzenie terapii i psychologicznej, pedagogicznej, integracji sensorycznej, logopedycznej, rehabilitacji, Treningi umiejętności społecznych, terapii rodziny; terapia słuchowa. 4) działalność informacyjno-szkoleniowa, profilaktyka. 5) wydawanie opinii i orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. 6) wspieranie dydaktyczno - wychowawczej funkcji placówek oświatowych.
Szkoły i Placówki Oświatowe prowadzone przez Powiat Świecki realizujące kształcenie specjalne: Zespół Szkół Specjalnych Nr 1 w Świeciu oraz	Zespół Szkół Specjalnych nr 1 swoim działaniem obejmuje: wczesne wspomaganie rozwoju dziecka - od chwili wykrycia dysfunkcji rozwojowych do rozpoczęcia przez	Działania edukacyjne, opiekuńczo-wychowawcze, rewalidacyjne, terapeutyczne

<p>Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Warlubiu</p>	<p>dziecko nauki w szkole podstawowej, -przedszkole specjalne - dla dzieci w wieku od 3 do 7 lat, dla dzieci którym odroczone rozpoczęcie spełniania obowiązku szkolnego do 9 r.ż. -szkoła podstawowa specjalna dla uczniów od 7 do 18 lat, dla uczniów objętych zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi od 3 do 25 r.ż. -specjalna branżowa szkoła I stopnia od 15 r.ż. - szkoła przysposabiająca do pracy- od 15 do 25 r.ż. Wszyscy uczniowie muszą posiadać orzeczenie do kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność intelektualną (stopnia lekkiego, umiarkowanego, znacznego, głębokiego , ze sprzężeniami, z autyzmem)</p> <p>Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Warlubiu swoim działaniem obejmuje: wczesne wspomaganie rozwoju dziecka - od chwili wykrycia</p>	<p>Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Warlubiu działaniem obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagnozę wstępną, - realizację programów wspierających, - prowadzenie szkoleń , - promowanie rozwiązań informacyjnych.
---	--	--

	<p>dysfunkcji rozwojowych do rozpoczęcia przez dziecko nauki w szkole podstawowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> -przedszkole specjalne - dla dzieci w wieku od 3 do 7 lat, dla dzieci którym odroczone rozpoczęcie spełniania obowiązku szkolnego do 9 r.ż. -szkoła podstawowa specjalna dla uczniów od 7 do 20 lat, - dla uczniów objętych zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi od 3 do 25 r.ż. -specjalna branżowa szkoła I stopnia od 15 r.ż. lecz nie później niż przed ukończeniem 18 r.ż. do ukończenia szkoły lecz nie później niż do ukończenia 24 r.ż. - szkoła specjalna przysposabiająca do pracy- od 15 do 24 r.ż. <p>Wszyscy uczniowie muszą posiadać orzeczenie do kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność intelektualną (stopnia lekkiego, umiarkowanego, znacznego, głębokiego , ze sprzężeniami, z autyzmem)</p>	
--	---	--

	Uczniowie , wychowankowie i rodzice.	
Starostwo Powiatowe w Świeciu – Wydział Współpracy, Rozwoju i Zamówień Publicznych, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	Mieszkańcy Powiatu Świeckiego Orzeczenia o niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia oraz dzieci do 16 roku życia.	Kampania informacyjna na stronie internetowej, wydruk materiałów i ich rozpowszechnienie, opracowanie „Przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi”. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje: <ul style="list-style-type: none"> • orzeczenia o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia, • orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia, • orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień dla osób, które posiadają orzeczenia o inwalidztwie lub nie zdolności do pracy, o których mowa w art. 5 i 62 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych. • legitymacje osób niepełnosprawnych. • Karty Parkingowe.

IV. Założenia programowe

Program na lata 2023–2030 w porównaniu z Programem na lata 2017–2022 zakłada:

- 1) rozszerzenie Programu o zadania ukierunkowane na upowszechnienie nowego modelu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży opartego o trzy poziomy referencyjne, jak również wskazanie nowych zadań dotyczących zapobiegania stygmatyzacji i wykluczeniu dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, np. w jednostkach systemu oświaty;
- 2) aktualizację zadań, w tym dokonywanie aktualizacji regulacji ułatwiających objęcie kompleksową opieką osób z zaburzeniami psychicznymi;

3) usprawnienie zasad przekazywania informacji z realizacji Programu przez zmianę terminu ich przekazywania tj. za ostatnie 2 lata w porównaniu do informacji przekazywanych corocznie; zobowiązanie do przekazywania informacji odnoszących się do stanu wyjściowego oraz wskaźników zawartych w Programie.

V. Cele i zadania Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030

Cele główne Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023–2030, to:

- 1) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki oraz wsparcia adekwatnego do ich potrzeb;
- 2) prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.

Cele szczegółowe Programu:

1. W zakresie zapewniania osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb:

- 1) upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej,
- 2) upowszechnienie nowego modelu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży opartego o trzy poziomy referencyjne,
- 3) upowszechnianie i zapewnienie dostępu do specjalistycznych programów terapeutycznych oraz procedur diagnostycznych,
- 4) upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego,
- 5) aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 6) skoordynowanie dostępnych form opieki i wsparcia,
- 7) udzielanie wsparcia psychologiczno--pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom;
- 8) opracowanie i wdrożenie nowego, zintegrowanego i kompleksowego modelu opieki nad osobami uzależnionymi i ich bliskimi,
- 9) upowszechnienie rekomendowanych założeń do programów terapeutycznych dla dzieci i młodzieży problemowo korzystających z nowych technologii cyfrowych,

- 10) opracowanie we współpracy z towarzystwami naukowymi właściwymi w sprawach uzależnień oraz z podmiotami zrzeszającymi psychoterapeutów uzależnień, standardów lub rekomendacji postępowania medycznego, psychologicznego i psychoterapeutycznego w podmiotach prowadzących działalność leczniczą w zakresie leczenia uzależnień;
2. W zakresie prowadzenia działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi:
 - 1) prowadzenie działań informacyjno--edukacyjnych dotyczących przedstawiania wizerunku osób z zaburzeniami psychicznymi w mediach,
 - 2) prowadzenie działań informacyjno--edukacyjnych dotyczących konieczności respektowania praw osób z zaburzeniami psychicznymi.

VI. Cele i zadania Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030

Cele i zadania Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego są zbieżne z celami Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 przyjętego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 października 2023r.

CEL GŁÓWNY					
Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb					
CEL SZCZEGÓŁOWY: 1a Upowszechnianie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej					
ZADANIA	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ	REALIZATOR	WSKAŹNIK	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1) Opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz placówek	1. Zintegrowanie kwestii ochrony zdrowia psychicznego na poziomie Podstawowej Opieki Zdrowotnej poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – nawiązanie stałej bieżącej współpracy personelu Centrum Zdrowia Psychicznego z lekarzami Podstawowej Opieki Zdrowotnej, – wymiana informacji na temat podejmowanych działań przez CZP, – wyznaczenie w POZ lekarzy do współpracy z CZP, – opracowanie materiałów informujących dla pacjenta celem przekazywania ich przez lekarzy POZ. 	Nadwiślańskie Centrum Zdrowia Psychicznego „EMPATIA” w Świeciu	Odsetek placówek biorących udział w Programie w okresie roku	2023-2030	Budżet Centrum Zdrowia Psychicznego

psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie lub gminie	<p>2. Rozwój i poszerzenie współpracy z miejskimi i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej działającymi na terenie powiatu świeckiego i miasta Świecie poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nawiązanie współpracy (przygotowanie stosownych porozumień określających zakres współpracy i zasady), – opracowanie kalendarza stałych spotkań w tym również on-line przynajmniej raz w miesiącu . 				
	<p>3. Integracja usług dot. zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb na poziomie społeczności lokalnej poprzez wychodzenie poza usługi zdrowotne (aspekty społeczne, aktywizacja zawodowa, różne formy świadczeń).</p>				
	<p>4. Działania informacyjno-edukacyjne celem zapobiegania dyskryminacji, stygmatyzacji osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizację pikników/spotkań na terenie CZP dla lokalnej społeczności, – udział w wydarzeniach planowanych przez JST, – pozyskanie środków finansowych na zaspokojenie potrzeb w zakresie promocji i profilaktyki zdrowia psychicznego. 				

	<p>5. Wzmocnienie odpowiedzialności terytorialnej za opiekę nad mieszkańcami powiatu świeckiego w zakresie opieki psychiatrycznej poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dywersyfikację usług na rzecz mieszkańców, – rozpowszechnienie materiałów informacyjnych o zakresie działania CZP w gminach, ośrodkach pomocy społecznej, POZ, zakładach pracy . 					
	<p>6. Zwiększenie zatrudnienia personelu w CZP w zakresie środowiskowej opieki psychiatrycznej.</p>			I - II kwartał 2024r.	Dofinansowanie ze środków zewnętrznych	
	<p>7. Podnoszenie kwalifikacji przez personel CZP/pozyskanie środków na dofinansowanie tych szkoleń.</p>					
	<p>8. Zwiększenie dostępności środowiskowych form leczenia poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zakup 2 samochodów osobowych na potrzeby zespołu leczenia środowiskowego – zwiększenie ilości dwuosobowych zespołów ZLS o kolejne 2, które obejmą opieką mieszkańców powiatu świeckiego. 					Dofinansowanie ze środków zewnętrznych
<p>2) Utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w Narodowym</p>	<p>Nadwiślańskie Centrum Zdrowia Psychicznego „EMPATIA” w Świeciu rozpoczęło działalność z dniem 1 lipca 2022r. Zostało utworzone zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w rozdziale 5 Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030. Obszar działalności CZP to powiaty świecki, chełmiński i tucholski.</p>	<p>Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych im. J. Bednarza w Świeciu</p>	<p>Liczba działających CZP</p>			<p>2023-2030</p>

Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030.					
---	--	--	--	--	--

CEL GŁÓWNY

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb

CEL SZCZEGÓŁOWY: 1d Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego

ZADANIA	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ	REALIZATOR	WSKAŹNIK	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1) Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześnienia pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej oraz samopomocy środowiskowej.	Podnoszenie standardów bytowych i mieszkaniowych mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Gołuszycach	Dom Pomocy Społecznej w Gołuszycach	Liczba inwestycji	2023-2030	Budżet Powiatu, Domu Pomocy Społecznej, Środki zewnętrzne
	Wprowadzanie innowacyjnych metod rehabilitacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi		Liczba inicjatyw		
	Szkolenia specjalistyczne dla kadry Domu Pomocy Społecznej w Gołuszycach		Liczba szkoleń Liczba osób uczestniczących w szkoleniach		
	Funkcjonowanie na terenie Powiatu Świeckiego Warsztatów Terapii Zajęciowej w Świeciu i Nowem	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Powiat Świecki	Liczba WTZ		Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Budżet Powiatu

2) Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Ogłaszanie konkursów ofert na zadania	Starostwo Powiatowe Wydział Współpracy, Rozwoju i Zamówień Publicznych	Liczba osób objętych wsparciem/ liczba organizacji, którym udzielono wsparcia	2023-2030	Budżet Powiatu
3) Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie.	Realizacja programów* na rzecz: - osób z niepełnosprawnością (np. Aktywny Samorząd, Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością), - opiekunów osób z niepełnosprawnością (np. Opieka Wytchnieniowa), - rodzin z terenu powiatu świeckiego (np. Rodzina w Centrum)	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu	Liczba realizowanych programów/projektów Liczba osób objętych wsparciem	2023-2030	PFRON, Fundusz Solidarnościowy środki UE , środki własne *(realizacja programów wyłącznie w przypadku pozyskania środków finansowych)
	Prowadzenie mieszkań treningowych		Liczba osób objętych wsparciem		Budżet Powiatu
	Rozwój form wsparcia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej		Liczba osób objętych wsparciem		Budżet Powiatu

CEL GŁÓWNY

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb

CEL SZCZEGÓŁOWY: 1e Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi

ZADANIA	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ	REALIZATOR	WSKAŹNIK	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1) Zwiększanie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	1. Poradnictwo zawodowe indywidualne i grupowe, 2. Szkolenia zawodowe. 3. Staże zawodowe.	Powiatowy Urząd Pracy w Świeciu	Liczba osób objętych wsparciem	2023-2023	Fundusz Pracy, Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS Plus), Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)
2) Prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	1. Organizacja spotkań/konferencji tematycznych. 2. Organizacja szkoleń dla pracodawców. 3. Przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych.		Liczba spotkań/konferencji Liczba szkoleń Liczba opracowanych/ rozpowszechnionych materiałów		Budżet Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu
3) Zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy	1. Aktywne pośrednictwo pracy. 2. Wsparcie tworzenia miejsc pracy z wykorzystaniem instrumentów rynku pracy (roboty publiczne, prace interwencyjne, refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy).		Liczba osób, które podjęły pracę w wyniku skierowania urzędu (oferty niesubsydiowane) Liczba osób, które podjęły pracę w wyniku skierowania urzędu (oferty subsydiowane) Liczba umów zawartych z pracodawcami		Fundusz Pracy, EFS Plus, PFRON

CEL GŁÓWNY

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb

CEL SZCZEGÓŁOWY: 1f Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy

ZADANIA	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ	REALIZATOR	WSKAŹNIK	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1) Powołanie lub kontynuacja działania lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu; skład zespołu ustala się w sposób zapewniający właściwą reprezentację samorządu powiatu lub gminy, placówek realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, pozarządowych organizacji samopomocowych.	Powołanie i podjęcie uchwały w sprawie powołania Zespołu Koordynującego realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 oraz określenia zadań oraz trybu pracy Zespołu.	Zarząd Powiatu Świeckiego	Ilość podjętych uchwał i ich aktualizacja	2023-2030	Budżet Powiatu
2) Opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń.	Opracowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz podjęcie uchwały w sprawie jego przyjęcia.	Zespół Koordynujący realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, Zarząd Powiatu Świeckiego	Opracowany Program Podjęta uchwała		
3) Realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego.	1.Opracowanie i przedstawienie Zarządowi Powiatu Świeckiego corocznego sprawozdania z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego do dnia 30 kwietnia z realizacji programu za rok poprzedni.	Zespół Koordynujący realizację Powiatowego Programu Ochrony	Liczba sprawozdań		

	2. Przekazywanie Ministrowi Zdrowia co 2 lata informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego za 2 ostatnie lata , w terminie do dnia 15 maja roku następującego po ostatnim roku objętym informacją	Zdrowia Psychicznego,			
4) Przygotowanie i udostępnienie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w postaci papierowej lub elektronicznej).	1. Przygotowanie aktualizowanego corocznie przewodnika w formie papierowej oraz elektronicznej. 2. Udostępnianie przewodnika mieszkańcom oraz samorządowi województwa, poprzez zamieszczenie go na stronach internetowych Starostwa Powiatowego w Świeciu, jednostek organizacyjnych Powiatu, szkół i placówek oświatowych , 3. Przekazanie przewodnika do Gmin z terenu Powiatu Świeckiego, szpitali oraz Przychodni Podstawowej Opieki Zdrowotnej.	Wydział Współpracy, Rozwoju i Zamówień Publicznych Starostwa Powiatowego w Świeciu przy współpracy jednostek realizujących Program.	- ilość przewodników, - ilość aktualizacji		

CEL GŁÓWNY

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb

CEL SZCZEGÓŁOWY: 1g Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom

ZADANIA	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ	REALIZATOR	WSKAŹNIK	TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1) Zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich	Diagnoza funkcjonalna zaburzeń rozwojowych i zaburzeń psychicznych w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Świeciu przy współpracy z nauczycielami, pracownikami socjalnymi, lekarzami.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Świeciu	Ilość wykonanych diagnoz	2023 - 2030	Budżet Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Świeciu

zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli	Prowadzenie terapii, konsultacji i porad psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych, integracji sensorycznej oraz terapii w ramach Wczesnego Wspomagania Rozwoju.		Ilość dzieci objętych terapiami		
	Konsultacje udzielane przez specjalistów poradni nauczycielom wychowawcom i rodzicom w placówkach oświatowych.		Ilość osób korzystających z pomocy w placówkach		
	1. Organizowanie w poradni grup wsparcia dla specjalistów do spraw pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkołach i przedszkolach przy współpracy z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. 2. Prowadzenie w poradni grup wsparcia dla rodziców dzieci objętych zajęciami terapeutycznymi w PPP w Świeciu.		Ilość spotkań sieci – ilość uczestników.		
	Organizowanie szkoleń dla rodziców w zakresie nabywania kompetencji rodzicielskich i postępowania rodzicielskiego z dziećmi z zaburzeniami o podłożu psychicznym.		Ilość przeprowadzonych szkoleń.		
	1. Prowadzenie działalności propagującej dbanie o zdrowie psychiczne: ulotki, plakaty, tablice informacyjne, informacje w mediach. 2. Informowanie społeczeństwa o dostępnych formach pomocy diagnostyczno – terapeutycznej dla dzieci i młodzieży oraz ich opiekunów.		Ilość rozpropagowanych materiałów.		
	Prowadzenie działalności szkoleniowej w placówkach oświatowych: symptomy zaburzeń o podłożu psychicznym.		Ilość przeprowadzonych szkoleń		
2) Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem	Zapewnienie kadry specjalistów - psychologów, pedagogów w szkołach / placówkach oświatowych	Dyrektorzy Szkół / Placówek	Liczba zatrudnionych specjalistów	2023-2030	Budżet Powiatu
	Spotkania uczniów ze specjalistami zdrowia psychicznego, policją, kuratorem sądowym oraz pracownikami socjalnymi nt. systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego	Szkoły / Placówki	Liczba osób objętych wsparciem	2023-2030	Budżet Powiatu

ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.	Organizacja zajęć i warsztatów profilaktycznych dla uczniów dotyczących uzależnień (narkotyki, alkohol, dopalacze, niktyna, leki, Internet), zachowań seksualnych oraz radzenia sobie ze stresem.	Szkoły / Placówki	Liczba osób objętych wsparciem	2023-2030	Budżet Powiatu
	Doskonalenie zawodowe nauczycieli z zakresu wsparcia dzieci i młodzieży z trudnościami, analizy i diagnozy występowania uzależnień i symptomów zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży poprzez udział w zespołach zadaniowych i klasowych oraz szkoleniach i konferencjach	Zespół Szkół Specjalnych nr 1 w Świeciu	Liczba osób objętych wsparciem	2023-2030	Budżet Powiatu
	Organizacja spotkań uczniów z psychologiem w ramach indywidualnej terapii psychologicznej, zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz zajęcia TUS.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Warlubiu			
	Indywidualne spotkania z rodzicami i opiekunami dzieci z zaburzeniami psychicznymi- udzielanie wsparcia, porad, wskazówek.				

VII. Promocja Programu

Głównym priorytetem dotyczącym promocji zdrowia psychicznego jest podjęcie działań promujących zdrowie psychiczne opartych na kształtowaniu zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijaniu umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu oraz podejmowaniu działań profilaktycznych, mających na celu zapobieganie zaburzeniom psychicznym. Realizacją tego postulatu jest opracowany Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Świeckiego na lata 2023-2030. Efektem realizacji celów programu powinno być zmniejszenie występowania zaburzeń psychicznych w latach objętych programem, zmniejszenie liczby osób z dyskomfortem psychicznym (czyli np. z objawami lękowymi czy depresyjnymi), promowanie zdrowia psychicznego poprzez udostępnianie wiedzy i umiejętności oraz poprawa jakości życia osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego. Cele programu koncentrują się na dwóch zagadnieniach: przeciwdziałaniu pojawieniu się ewentualnych zaburzeń zdrowia psychicznego u osób zdrowych oraz poprawie jakości życia i systemu opieki nad osobami już chorującymi.

Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym realizowana będzie poprzez upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego. Podmioty realizujące program realizowali będą n/w zadania :

1. Promowanie zdrowia psychicznego, zdrowego stylu życia w środowisku szkolnym wśród dzieci i młodzieży, w środowisku lokalnym oraz upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań, kształtowanie przekonań, postaw, zachowań i stylu życia wspierającego zdrowie psychiczne, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu, przeciwdziałanie seksualizacji dzieci i młodzieży (prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych, organizacja konferencji spotkań, szkoleń, warsztatów).
2. Prowadzenie działalności propagującej dbanie o zdrowie psychiczne (ulotki, plakaty, informacje w mediach społecznościowych, stronach internetowych).
3. Zapobieganie szkodliwemu używaniu alkoholu oraz substancji psychoaktywnych (zajęcia profilaktyczne dotyczące uzależnień: narkotyki, alkohol, dopalacze, nikotyna, leki, Internet) oraz radzenia sobie ze stresem.

4. Podnoszenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu (udzielanie wsparcia uczniom, rodzicom, opiekunom w związku z pojawieniem się sytuacji trudnych).
5. Rozpowszechnienie materiałów informacyjnych o zakresie działania Centrum Zdrowia Psychicznego w jednostkach samorządu terytorialnego na terenie powiatu świeckiego, Ośrodkach Pomocy Społecznej, przychodniach Podstawowej Opieki Zdrowotnej, szkołach i placówkach oświatowych, szpitalu oraz zakładach pracy .
6. Rozpowszechnienie informacji o formach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez przygotowanie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi i udostępnianie go mieszkańcom, podmiotom realizującym program, samorządowi województwa, szpitalom, jednostkom samorządu terytorialnego oraz przychodniom Podstawowej Opieki Zdrowotnej z terenu Powiatu Świeckiego.

VIII. Monitorowanie i ewaluacja Programu

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 będzie podlegał monitoringowi i ewaluacji w oparciu o dane zebrane przez Zespół Koordynujący realizację programu. Monitorowanie i ocena skuteczności działań realizowanych w ramach programu prowadzona będzie w oparciu o:

- 1) gromadzenie i analizowanie informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego wynikających z Programu, przekazywanych przez realizatorów programu,
- 2) przygotowanie dokumentów oceniających efekty realizacji Programu.

Monitorowanie i ewaluacja realizacji Programu pozwoli na podejmowanie kolejnych niezbędnych działań, jakie należy podjąć, aby osiągnąć założone cele i zadania. W celu dokonania powyższego Realizatorzy Programu :

- 1) w terminie do dnia 31 marca danego roku zobowiązani będą do przekazania danych dotyczących realizacji programu za rok poprzedni,
- 2) na podstawie przekazanych danych Zespół Koordynujący realizację Programu opracuje raport/sprawozdanie, które do dnia 30 kwietnia przedstawione zostanie Zarządowi Powiatu Świeckiego,
- 3) w terminie do dnia 15 maja roku następującego po ostatnim roku objętym informacją podmioty realizujące program zobowiązane będą do przekazania Ministrowi Zdrowia co 2 lata informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego za 2 ostatnie lata.

W celu monitorowania oraz prezentowania postępów w realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 raz w roku z ramienia Powiatu Świeckiego organizowana będzie konferencja dotycząca zdrowia psychicznego, podsumowująca realizację coroczną programu. Dodatkowym celem tego wydarzenia jest podnoszenie wiedzy oraz integracja środowiska specjalistów w Powiecie Świeckim. Zadanie może być zlecone podmiotom zewnętrznym.

Obsługę techniczno – administracyjną w przygotowaniu raportu/sprawozdania wykonywać będzie Wydział Współpracy, Rozwoju i Zamówień Publicznych Starostwa Powiatowego w Świeciu.

IX. Podsumowanie

Zdrowie psychiczne jest podstawowym prawem każdego człowieka pozwalającym na realizowanie jego potencjału emocjonalnego i intelektualnego, a także zdolność do rozwoju i samorealizacji (w życiu społecznym, w szkole, w pracy). W społeczeństwie panuje przekonanie, że choroba psychiczna jest czymś wstydlivym i wymaga ukrywania jej przed innymi ludźmi. Osoby z zaburzeniami psychicznymi czują się napiętnowane z tego powodu i są szczególnie zagrożone ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym.

Przesłaniem Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023 - 2030 jest dążenie do sytuacji, w której osoba z problemami psychicznymi będzie czuła się pełnoprawnym członkiem naszego społeczeństwa. Podejmowane w Programie działania są odpowiedzią na aktualne potrzeby mieszkańców Powiatu Świeckiego. Nadrzędnym celem Programu jest zwrócenie uwagi na postrzeganie osób z zaburzeniami psychicznymi, zapewnienie im wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb oraz stworzenie im optymalnych warunków do kompleksowej rehabilitacji i pełnej integracji ze społeczeństwem. Podejmowane działania pozwolą zapewnić takim osobom lepszy dostęp do świadczeń zdrowotnych oraz innych form opieki w środowisku lokalnym.

Program bazuje na możliwych do zrealizowania zadaniach oraz na istniejącej infrastrukturze powiatowej, która jest w stanie zapewnić realizację przyjętych celów i zadań. Funkcjonujące na terenie Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych im. J. Bednarza w Świeciu Nadwiślańskie Centrum Zdrowia Psychicznego „EMPATIA” zapewnia mieszkańcom powiatu świeckiego, chełmińskiego i tucholskiego koordynowane, medyczne i społeczne świadczenia w zakresie zdrowia psychicznego.

Na terenie powiatu świeckiego osoby z zaburzeniami psychicznymi mają możliwość skorzystania z pomocy i wsparcia w różnorodnych placówkach, które oferują szeroki wachlarz usług. Funkcjonują Poradnie Zdrowia Psychicznego, które swoim zakresem obejmują dzieci i dorosłych, osoby uzależnione od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi (w szczególności dzieci) mogą skorzystać z pomocy oferowanej przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Świeciu, a ich otoczenie czyli rodzice, nauczyciele i wychowawcy z kierowanego do nich wsparcia. Kolejnym elementem wsparcia edukacyjnego jest prowadzenie przez Powiat Świecki szkolnictwa specjalnego w Zespole Szkół Specjalnych Nr 1 w Świeciu oraz Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Warlubiu.

Podstawowym wsparciem jest pomoc społeczna świadczona na terenie powiatu przez Ośrodki Pomocy Społecznej. Wśród pomocy kierowanej do osób z zaburzeniami psychicznymi

na terenie gmin należy wskazać specjalistyczne usługi opiekuńcze, funkcjonowanie mieszkania treningowego (Gmina Nowe), mieszkania wspomaganego (gmina Świecie), pracę socjalną i specjalistyczne poradnictwo. Ponadto na terenie Gminy Jeżewo, dla osób z zaburzeniami psychicznymi funkcjonuje Klub Samopomocy a na terenie gminy Świecie Środowiskowy Dom dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi.

Pomoc środowiskową adresowaną do osób z zaburzeniami psychicznymi realizuje jednostka organizacyjna pomocy społecznej powiatu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu, gdzie osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą skorzystać z poradnictwa psychologicznego, prawnego, terapeuty ds. uzależnień i pedagoga oraz różnych form dofinansowań współfinansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Kolejnym elementem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest funkcjonowanie Domu Pomocy Społecznej w Gołuszycach oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej w Świeciu i Nowem. Stanowią one istotne ogniwo lokalnego systemu wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W wachlarzu usług adresowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi należy wskazać aktywizację zawodową realizowaną w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świeciu.

Podsumowując formy pomocy funkcjonujące na terenie powiatu świeckiego oraz możliwości uzyskania wsparcia przez osoby z zaburzeniami psychicznymi, należy zauważyć, iż obejmują one swoim zakresem bardzo szeroki obszar. Obszar ten składa się z części zdrowotnej, zawodowej, edukacyjnej oraz środowiskowej, czyli wszystkich sfer życia, które otaczają każdego człowieka.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 jest dokumentem, który wdraża w życie kompleksowe i interdyscyplinarne działania w zakresie ochrony zdrowia psychicznego. Jego realizacja przy współpracy wszystkich podmiotów uczestniczących w Programie wpłynie na zwiększenie dostępności do różnorodnych form wsparcia i usług skierowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi.

Przewodniczący Zarządu
Powiatu Świeckiego

(Barbara Studzińska)